

- Інституту післядипломної освіти), «Інтелект-Захід», 2007. – 384 с.
22. **Кулішов В.В.** Економіка від простого до складного: навч. посіб. / В.В. Кулішов. – Львів: Магнолія 2006, 2008. – 184 с.
 23. **Кулішов В.В.** Основи економічних знань: підручник для студентів вищих закладів освіти. / В.В. Кулішов. – Львів: Магнолія Плюс, 2005. – 516 с.
 24. **Мельничук В.Г.** Економіка: підручник / В.Г. Мельничук, Г.О. Ковальчук, В.О. Огнев'юк. – К.: Навчальна книга, 2005. – 351 с.
 25. **Національна економіка:** навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.В. Білоцерківець та ін. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 280 с.
 26. **Орищак Я.Ю.** Основи економіки. / Я.Ю. Орищак, В.В. Чвалюк. – Тернопіль: Підруч. і посіб., 2003. – 192 с.
 27. **Основи теорії економіки:** навч. посіб. / Кушнір В.С., Мазнев Г.Є., Рижков В.Г. та ін. – К.: Кондор, 2009. – 229 с.
 28. **Прокопенко О.В.** Поведінка споживачів: навч. посіб. / О.В.Прокопенко, М.Ю.Троян. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 176 с.
 29. **Тарасюк Г.М.** Бізнес-план: Розробка, обґрунтування та аналіз: навч. посіб. / Г.М. Тарасюк. – К.: Каравела, 2008. – 280 с.
 30. **Хомяков В.І.** Економіка сучасної України: навч. посіб. / В.І. Хомяков, І.В. Бакум. – К.: Кондор, 2009. – 426 с.
 31. **Чи грамотний ви споживач?** Практикум з «Основ споживчих знань». – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2008. – 76 с.

Хмельницька обласна універсальна наукова
бібліотека ім. М. Островського

Серія «Бібліотечному
фахівцю»

ЕКОНОМІКА: Від простого до складного

Методичні поради

Хмельницький
2010

Економіка: від простого до складного: метод. поради / Хмельниц. ОУНБ ім. М. Островського; Уклад. Босюк Г.А., ред. Маковська В.В. – Хмельницький, 2010. – 12 с. – (Бібліотечному фахівцю)

Методичні рекомендації «Економіка: від простого до складного» адресуються працівникам бібліотек.

Мета видання – допомогти бібліотечним працівникам донести до широкого загалу користувачів інформацію, що допоможе засвоїти основні економічні питання та категорії.

Друкується за рішенням Науково-редакційної ради Хмельницької ОУНБ ім. М. Островського, від 31.03.2010 р., протокол № 5.

11. **Економіка від А до Я:** Понятійно-термінол. слов./ О.В. Куроченко та ін. – К.: Персонал, 2008. – 368 с.
12. **Економіка.** Програми для профільного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах. Програми спецкурсів і факультативів. – Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2007. – 174 с.
13. **Економіка:** навч. посібник для загальноосвіт. навч. закладів/ За ред. канд. екон. наук, доц. С.В. Степаненка. – К.: КНЕУ, 2000. – 292 с.: іл.
14. **Економічна енциклопедія:** у трьох томах. / Ред. С.В.Мочерний та ін. – К.: Академія, 2000. – 864 с.
15. **Загальна економіка:** підручник / І.Ф. Радіонова та ін. – 3-тє вид., доп. і перероб. – Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2006. – 384 с.
16. **Загальна економіка:** Підручник для 10 (11) класів середніх загальноосвітніх закладів /І.Ф. Радіонова та ін. – 5-тє вид., доп., перероб. і виправлене. – Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2006. – 368 с.
17. **Збірник програм з економіки для ВНЗ.** Програми для профільного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах. Програми спецкурсів і факультативів. Ч.І. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2008. – 208 с.
18. **Збірник програм з економіки для загальноосвітніх навчальних закладів** (для курсів за вибором). Ч. II. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2008. – 384 с.
19. **Зверєва О.В.** Захист прав споживачів: навч. посіб. / О.В.Зверєва. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 192 с.
20. **Ковальчук В.М.** Історія економіки та економічної думки: навч. посіб. / В.М.Ковальчук. – К.: Знання, 2008. – 647 с.
21. **Кузьмін О.Є., Мельник О.Г.** Теоретичні та прикладні засади менеджменту: навч. посіб. / О.Є.Кузьмін, О.Г.Мельник. – 3-тє вид. доп. і перероб. – Львів: Національний університет «Львівська політехніка» (Інформаційно-видавничий центр «ІНТЕЛЕКТ+»

У пропаганді літератури з питань економіки та у підготовці масових заходів радимо використати таку літературу, яка наявна у фонді обласної наукової бібліотеки:

1. **Ажнюк М.О.** Основи економічної теорії: навч. посіб. / М.О.Ажнюк, О.С.Передрій. – К.: Знання, 2008. – 368 с.
2. **Аксьонова О.В.** Методика викладання економіки: навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. – 280с.
3. **Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка:** навч. посіб.: у 2 кн. / За ред. С. Панчишина, П. Островерха. – Кн. 2.: Мікроекономіка. – 4-те вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2006. – 437 с.
4. **Варналій З.С.** Основи підприємницької діяльності: підруч. для учнів 10-11 кл. загальноосвіт. шк., ліцеїв та гімназій / З.С.Варналій, В.О.Сизенко. – К.: Знання України, 2003. – 407 с.
5. **Власна справа (Основи малого бізнесу).** Частина І: навч. посіб. для учнів 10-11 класів / Горленко Г.О. та ін. – 3-тє вид., переробл. і доп. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2008. – 116 с.
6. **Воробйов Є.М.** Економіка. Довідник старшокласника та абітурієнта / Є.М.Воробйов. – Х.: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2005. – 400 с.
7. **Гальчинський А.С.** Основи економічних знань: навч. посіб. / А.С. Гальчинський, П.С. Єщенко, Ю.І. Палкін. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: Вища шк., 2002. – 543 с.: іл.
8. **Ганаба С.О.** Основи споживчих знань / С.О.Ганьба, О.В.Мартинюк. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2008. – 148 с.
9. **Голіков А.П.** Економіка України: навч. посіб. / А.П.Голіков. – К.: Знання, 2009. – 286 с.
10. **Дзюбик С.Д.** Основи економічної теорії: навч. посіб. С.Д.Дзюбик, О.С.Ривак. – К.: Знання, 2006. – 481 с.

Ідеї економістів... мають насправді набагато більше значення, ніж прийнято думати. Саме вони і правлять світом.

Дж.М.Кейнс

Здобувши державну незалежність, Україна розв'язує надзвичайно важливе завдання – створення економіки, спроможної забезпечити гідне життя народів. З цією метою Україна здійснює перехід до ринкової економіки.

Ринкова економіка передбачає, що кожна людина, дбаючи про свій добробут, про добробут своєї родини, щоденно, протягом усього життя робить економічний вибір, приймає економічні рішення і відповідає за їх наслідки, покладаючись, головним чином, на власні зусилля і власний хист. Саме тому для громадян України економічні знання стають нагальною потребою, а економіка перетворюється на одну з найпопулярніших наук.

Економічні знання потрібні всім – і тим, хто має власну справу, і тим, хто наймається на роботу, і тим, хто продає, і тим, хто купує. Вони часто бувають необхідними навіть у родинних стосунках і взаєминах між людьми. Фундаментальні економічні знання потрібні також державним службовцям і політичним діячам.

Ринкові відносини неможливі без підприємництва. Сьогодні багатьом молодим людям в Україні здається, що стати підприємцем можна без спеціальних знань. Це хибні уявлення, породжені нерозвинутістю і примітивністю ринкових відносин, що існують в нашій країні. Але криза і безладдя будуть подолані. Настануть часи, коли саме життя, ринковий відбір залишать у підприємстві не просто кмітливих і впевнених у собі початківців, а тих, хто володіє теоретичними і практичними економічними знаннями.

Економічна освіта стала потребою сьогодення. Вона покликана сформувані у громадян України економічні

знання, економічну культуру, діловитість, підприємництво, навчити аналізувати економічну ситуацію і приймати обґрунтовані рішення.

Виходячи з державних потреб, предмет «Основи економіки» з 2001 року включено до інваріантної частини навчального плану загальноосвітніх навчальних закладів. Опанування його змістом значно поширює життєві можливості випускників загальноосвітніх навчальних закладів, а саме:

- формує економічну і правову культуру, завдяки чому вони можуть швидше адаптуватися в умовах ринкової економіки;
- надає інформацію про професії, які найбільш потребує ринок;
- надає загальні та спеціальні знання і формує навички, вчить компетентно приймати рішення;
- навчає працювати індивідуально і в групі, пізнавати особливості власного характеру і виробляти у себе бажані риси;
- сприяє формуванню соціально адаптованої особистості.

Сьогодні задовольнити потребу в економічній інформації для населення може тільки бібліотека – найбільший центр інформаційних носіїв.

Головна мета методичних рекомендацій – допомогти бібліотекарям донести до користувачів інформацію, що допоможе оволодіти сучасними економічними термінами, засвоїти основні економічні питання та категорії, без чого неможливо сформувати на сучасному рівні особисте ринкове економічне мислення та ринкову економічну культуру, оволодіти вмінням високоефективної економічної діяльності, навчитися діловитості, підприємництву, аналізувати та прогнозувати економічні явища і процеси, приймати рішення як висококваліфікований спеціаліст.

Рекомендуємо провести День економічної книги: **«Основи підприємницької діяльності»**. Мета цього заходу – розкриття самого поняття *підприємництва* як особливої форми ділової активності, важливого джерела формування в суспільстві нової ефективної соціально спрямованої структури економіки. На розгляд пропонуємо винести такі питання: *«Сутність підприємництва»*, *«Організаційно-правові форми підприємництва»*, *«Організація та економіка підприємництва»*, *«Державне регулювання та самоорганізація підприємництва»*.

Увагу читачів приверне така форма проведення масових заходів, як *відкритий мікрофон*. Наприклад, цікавою буде тема **«Маркетинг – наука про способи задоволення потреб споживачів»**. Адже від маркетингу залежить формула успіху виробництва. Рекомендуємо розглянути такі питання: *«Формула успіху – маркетинг»*, *«Які є складові маркетингу?»*, *«Що шукають споживачі, купуючи товар чи отримуючи послугу?»*, *«Чим відрізняється покупець і споживач?»*, *«Реклама»*.

Захід можна розпочинати висловлюваннями: *«Я дізнався (-лася), що...»*, *«Ця інформація допоможе мені...»*, *«Для мене найважливішим відкриттям було...»*, *«Використовуючи ці матеріали, я зможу ...»* тощо.

У практиці пропаганди економічної літератури важливу роль відіграють активні методи та форми роботи. Наприклад: ділові та ситуаційні ігри *«Операції на товарній біржі»*, *«Аукціон»*, економічні ситуації, тести, розминки, економічні головоломки, задачі-жарты та інші. Розробки цих заходів містяться на сторінках періодичних видань та книг з економіки.

Радимо влаштувати таку книжкову виставку:

«Довідкові видання з економіки»

Цитата: «Хай послухає мудрий –
і примножить науку,
а розумний здобуде хай
мудрих думок...»

(Із Біблії)

Розділи:

I. Економічна енциклопедія – фундаментальна праця з економічної науки.

II. Надбання світової економічної науки і практики.

III. Економіка від А до Я / Понятійно-термінологічні довідники та словники базових термінів та понять.

Рекомендуємо розробки масових заходів економічної тематики:

Усний журнал **«Як стати підприємцем»** зі сторінками:

- 1 сторінка: Ваша ідея створення малого бізнесу.
- 2 сторінка: Зміст проекту.
- 3 сторінка: Бізнес – план.
- 4 сторінка: Фінансування вашого бізнесу.
- 5 сторінка: Юридичні основи бізнесу.

Дні економіки доцільно будувати на місцевому матеріалі, пов'язувати з суміжними науками, зокрема з екологією. Наприклад:

«Глобальні проблеми людства та шляхи їх розв'язання»

I. Раціональне використання невідновлюваних видів енергії.

II. Розвиток альтернативних джерел енергії.

III. Природоохоронні заходи та екологічні стандарти.

IV. Ресурсозберігаючі технології.

З метою широкої пропаганди економічних знань бібліотеки усіх рівнів повинні проводити серед широкого загалу читачів змістовну роботу, спрямовану на покращення пропаганди літератури про останні досягнення світової економічної думки. Її організація вимагає від бібліотечної громадськості вироблення нових підходів до вибору тематики, форм і методів популяризації економічної літератури. Для цього радимо в бібліотеках організувати постійно діючі стенди, куточки, виставки літератури, тематичні полиці: *«Економічні новини»*, *«Основи економіки»*, *«Цікава економіка»*, *«Економіка родини»*, *«Основи малого бізнесу»*, *«Економічна думка України»*, *«Цікаві факти у світі економіки»*, *«Слово економістам»*, *«Економіка у цифрах»*, *«Лауреати Нобелівської премії»* та інші.

Допоможуть у цьому спеціальні рубрики, книжкові серії, довідкові видання. Наприклад: Економічна енциклопедія: У 3 т. / С.В. Мочерний та ін. – К.: Академія, 2000; Економічний енциклопедичний словник: У 2 т. / За ред. С.В. Мочерного. – Львів: Світ, 2005. – 616 с.; Енциклопедія банківської справи України / Редкол.: В.С. Стельмах та ін. – К.: Молодь, Ін Юре, 2001. – 680 с.; Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. Фінансово-економічний словник. – К.: Знання, 2007. – 1072 с.

Вважаємо за необхідне підвищити ефективність використання періодики, систематично популяризувати її при проведенні індивідуальної та масової роботи з читачами при організації наочної пропаганди книги. Найбільш актуальні періодичні видання: *«Економіка України»*, *«Економіка та держава»*, *«Економіст»*, *«Економіка і прогнозування»*, *«Економіка АПК»*, *«Все про бухгалтерський облік»*, *«Діловий вісник»*, *«Економіка в школах України»*, *«Бухгалтерський облік в сільському господарстві»*, *«Бухгалтерський облік та аудит»*, *«Баланс»*, *«Підприємництво, господарство і право»*, *«Наука і економіка»* та інші.

Плануючи роботу з питань пропаганди економічної літератури, потрібно звернути увагу на такі головні її напрямки:

- Економіка як наука;
- Загальні основи економіки;
- Ринкова економіка;
- Світова економіка;
- Макроекономіка;
- Мікроекономіка;
- Зовнішньоторговельна політика.

У своїй роботі радимо запроваджувати найновіші форми бібліотечної роботи: Дні спеціаліста, Дні інформації, Дні науки, засідання Малої Академії Економістів, дайджести, ділові ігри, економічні турніри, наукові конференції, економіко-правові турніри, економічні брейн-ринги, тести з економіки, уроки-презентації, бізнес-тренінги, комерційні ігри, відкриті мікрофони, ярмарки економічних ідей, дискусії, ділові наради, турніри юних економістів, економічні практикуми, інтелектуальні розминки, розробки бізнес-планів, предметний тиждень економіки, виставки нових надходжень, відвідування економічних сайтів, створення музеїв грошових знаків тощо. Бібліотечні форми можна доповнити предметними темами, методиками викладання економіки в школах, роботою з обдарованою молоддю, клубами за інтересами, класними годинами.

Відділам обслуговування потрібно звернути увагу на пропаганду літератури з економіки і з цією метою вирішувати питання поповнення книжкових фондів за даною тематикою, а саме складати списки на доукомплектування цього розділу фонду. В міру надходження літератури з цієї галузі складати списки *«Нова література з питань економіки»*.

Бібліотекам області для проведення масових заходів потрібно скоординувати свою діяльність з організаціями та установами, які причетні до розповсюдження економічних знань. Особливе місце слід виділити навчальним закладам, які

вивчають економічні спецкурси: *«Основи економіки»*, *«Основи підприємницької діяльності»*, *«Власна справа»*, *«Основи сімейного господарювання»*, *«Ділова активність»*, *«Фінансова математика»*, *«Основи менеджменту»*, *«Основи інтелектуальної власності»*, *«Основи споживчих знань»*, *«Бізнес»*, *«Захист прав споживача»*, *«Фінанси підприємств»*, *«Бухгалтерський облік»* та інші.

Рекомендуємо тематику книжкових виставок:

I. Книжкова виставка: **«Актуальні проблеми економіки України»**

Цитата: «Економіка змінюється зі змінами нашого мислення» (*А.Ейнштейн*).

Розділи:

- I. Економічна система країни.
- II. Регіональна економічна політика.
- III. Інвестиції та інновації.

II. Книжкова виставка: **«Економічна думка»**

Цитата: «Загибель імператора – подвійна втрата,
Загибель учених – крах імперії» (*Наполеон Бонапарт*)

Розділи:

- I. Виникнення економічної думки.
- II. Еволюція політичної економії.
- III. Сучасні економічні теорії і вчення.

Успішне розв'язання економічних проблем неможливе без знання сучасного стану економічної думки та переорієнтації економічної освіти що спричинило значне зростання попиту на довідкову літературу. Тому важливого значення набувають селекція, систематизація та відповідне трактування величезного масиву нових слів, термінів, понять.